บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

งานประพันธ์เป็นงานที่มีศิลปสูง และจะบังเกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านก็เมื่อมีการศึกษาอย่างจริงจังและลึกซึ้ง การที่จะเข้าใจบทประพันธ์และประเมินคุณค่าได้ถูกต้องและเป็นธรรม ควรเริ่มด้วยการศึกษาประวัติและภูมิหลังของผู้ประพันธ์ เพื่อนำเรื่องราวซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของผู้เขียน และนำมาวิเคราะห์หรือค้นหาความหมายในเนื้อเรื่องและความคิดที่เขาเขียนไว้ในบทประพันธ์แต่ละเรื่อง การวิเคราะห์บทประพันธ์ในแนวดังกล่าว เป็นขบวนวิธีการที่ใช้อยู่ในวิชาบรรณารักษศาสตร์ แขนงวิชาการประเมินคุณค่างานวรรณกรรม ซึ่งเป็นหลักในการคัดเลือกหนังสือดีมีคุณค่าเข้าห้องสมุด และในการแนะนำหนังสือดีแก่ผู้อ่าน

ในการศึกษาและค้นคว้าทางด้านวิชาการประพันธ์และประวัตินวนิยายของไทยในปัจจุบันนี้ยังมีผลงานที่ว่าด้วยประวัติและผลงานของนักประพันธ์ผู้ผลิตผลงานมีชื่อ จำนวนน้อยฉบับที่พอมีอยู่บ้างก็ไม่ละเอียดสมบูรณ์พอที่จะเป็นแหล่งค้นคว้าขั้นลึกซึ้ง ทำให้นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไปขาดแหล่งค้นคว้าอ้างอิงในการศึกษาวิชาการแขนงนี้

การได้รู้จักชีวิตของนักประพันธ์ผู้หนึ่งผู้ใดอย่างกว้างขวางลึกซึ้ง ทำให้ผู้อ่านและผู้สนใจศึกษาได้เข้าใจผลงานของนักประพันธ์แต่ละท่านได้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่นทำให้ได้ทราบว่าชีวิตของผู้ประพันธ์มีความเป็นมาอย่างไร มีแรงดลใจในการประพันธ์ มีวิธีการทำงาน หรือส่วนประกอบอื่นใดบ้างที่มีอิทธิพลต่องานประพันธ์ของเขา และการเรียบเรียงชีวประวัติของนักประพันธ์แต่ละท่านจะถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ถ้าผู้เรียบเรียงได้ศึกษาโดยตรงจากนักประพันธ์ท่านนั้นเองในขณะที่เขายังมีชีวิตอยู่

สันต์ ท. โกมลบุตร เป็นนักประพันธ์ผู้หนึ่งที่สร้างงานวรรณกรรมไว้หลายชิ้น มีทั้งประเภทนวนิยาย เรื่องสั้น สารคดี และงานแปล ผลงานด้านนวนิยายและเรื่องสั้น

ของเขาได้รับคัดเลือกจากองค์การค้าคุรุสภา ไปจัดพิมพ์จำหน่ายเมื่อปี พ.ศ. 2504 คือ นวนิยายเรื่อง "บันไดแห่งความรัก" และเรื่องสั้นอีก 3 เรื่อง โดยที่คณะกรรมการคัดเลือกเรื่องซึ่งมี ม.ล.ปิ่น มาลากุล เป็นประธานกรรมการอำนวยการ ลงมติเห็นว่าเป็นวรรณกรรมร่วมสมัยที่มีคุณค่าสมควรจะเผยแพร่ให้กว้างขวางออกไปในหมู่ผู้อ่านโดยเฉพาะเยาวชน[1]

งานด้านสารคดีชุดมรรยาทและการสมาคม ของ สันต์ ท.โกมลบุตร เป็นหนังสือที่ใช้อ้างอิงและประกอบการเรียนวิชามรรยาทสังคมตามโรงเรียนและวิทยาลัยทั่วไป หลักฐานที่แสดงว่าเป็นสารคดีที่ได้รับความนิยมสูง เห็นได้จากจำนวนครั้งที่พิมพ์

สิ่งที่น่าสนใจและน่าศึกษามากที่สุดในตัวนักประพันธ์ผู้นี้คือ ความสามารถในการแปลสารคดีเชิงประวัติศาสตร์ที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวข้องกับประเทศไทยจากฉบับภาษาฝรั่งเศสที่เขียนขึ้นเมื่อร่วม 300 ปีล่วงมาแล้ว และเมื่อได้พิจารณาถึงตัวผู้ประพันธ์ในฐานะเป็นผู้สร้างนวนิยายและเรื่องสั้นที่มีแกนและโครงเรื่องหนักไปทางด้านเรื่องชีวิต ความรัก และสังคมแล้ว ก็ยิ่งทำให้พิศวงถึงความสามารถในการทำงานแปลที่มีลักษณะแปลกไปจากงานแปลนวนิยาย หรือสารคดีของผู้แปลคนอื่น ๆ นอกจากนี้ความสามารถในการแปลของสันต์ ท.โกมลบุตร ยังเป็นที่ยอมรับนับถือจากทางราชการด้วย คือเขาเป็นนักแปลผู้หนึ่งในจำนวนที่มีอยู่ไม่มากคน ที่เป็นผู้ทำงานแปลให้กับกองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงเห็นว่าชีวประวัติของ สันต์ ท.โกมลบุตร มีความน่าสนใจ น่าศึกษาค้นคว้า เพราะเขามีความสามารถทั้งในการสร้างงานนวนิยาย เรื่องสั้น สารคดี และเรื่องแปล งานแปลของเขาเป็นที่ยอมรับนับถืออย่างกว้างขวางจาก

---

[1]เจือ สตะเวทิน, ประวัตินวนิยายไทย (พระนคร: สุทธิสารการพิมพ์, 2517), หน้า 225 – 227.

นักศึกษา อาจารย์ และผู้สนใจศึกษาค้นคว้าวิชาประวัติศาสตร์ไทย ด้านความสัมพันธ์กับประเทศในทวีปยุโรปสมัยกรุงศรีอยุธยา และสมัยต้นรัตนโกสินทร์ และวิธีเสนองานสารคดีของเขาก็เป็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยจึงได้เลือกค้นคว้าและเรียบเรียงเรื่อง "ชีวประวัติและผลงานของ สันต์ ท.โกมลบุตร" เป็นวิทยานิพนธ์ประกอบหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ เพื่อเพิ่มจำนวนหนังสืออ้างอิงเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตและผลงานของนักประพันธ์ ให้เป็นประโยชน์กับนักเรียน นิสิต นักศึกษา และผู้ที่สนใจศึกษางานวรรณกรรมร่วมสมัย ให้ได้ผลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

<u>วัตถุประสงค์ของการวิจัย</u>

1. เพื่อศึกษาและค้นคว้าชีวประวัติของ นายสันต์ ท.โกมลบุตร ในด้านที่เกี่ยวกับงานประพันธ์ของเขา

2. เพื่อวิเคราะห์งานวรรณกรรมของ สันต์ ท.โกมลบุตร ตามหลักวิชาวรรณกรรมวิจารณ์ และการคัดเลือกหนังสือดีสำหรับห้องสมุด

3. เพื่อศึกษาทรรศนะ และอุดมคติในการสร้างงานเขียน ตลอดจนวิธีการวางโครงเรื่อง การดำเนินเรื่อง ภาษาสำนวน และสาระที่มีอยู่ในงานเขียนของเขา

4. เพื่อศึกษาลักษณะเด่นในงานเขียนของ สันต์ ท.โกมลบุตร ในด้านที่เกี่ยวกับการใช้ภาษา อารมณ์ขัน และความสามารถในการใช้ภาษาสำนวนแปลสารคดีประวัติศาสตร์

5. เพื่อรวบรวมผลงานด้านต่าง ๆ ของ สันต์ ท.โกมลบุตร อันจะเป็นประโยชน์ทางด้านวิชาการบรรณารักษศาสตร์

<u>ขอบเขตของการวิจัย</u>

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาและวิเคราะห์บทประพันธ์ประเภท นวนิยาย สารคดี และงานแปล ของ สันต์ ท.โกมลบุตร โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาชีวประวัติของ สันต์ ท.โกมลบุตร ในด้านการดำเนินชีวิตตั้งแต่วัย

เยาว์ จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2519) ตลอดจนการศึกษา งานอาชีพ และผลงานประพันธ์ทุกด้าน

2. ศึกษาและวิเคราะห์บทประพันธ์ประเภทนวนิยายและเรื่องสั้น 4 ด้านคือ

2.1 ด้านลักษณะการประพันธ์

2.2 ด้านประเทืองปัญญา

2.3 ด้านทัศนคติและมโนธรรม

2.4 ด้านลักษณะรูปเล่มและคุณภาพในการพิมพ์

ด้านสารคดี 4 ด้านคือ

2.5 ด้านเนื้อหาสาระ

2.6 ด้านทัศนคติและมโนธรรม

2.7 ด้านประเทืองปัญญา

2.8 ด้านลักษณะรูปเล่มและคุณภาพในการพิมพ์

ด้านงานแปล 4 ด้านคือ

2.9 ด้านความรู้ความสามารถของผู้แปล

2.10 ด้านความเหมาะสมในการเลือกเรื่องจากฉบับภาษาเดิม

2.11 ด้านความถูกต้องในการใช้ศัพท์สำนวน

2.12 ด้านลักษณะรูปเล่มและคุณภาพในการพิมพ์

<u>วิธีดำเนินการวิจัย</u>

1. ศึกษางานวรรณกรรมทุกเรื่องของ สันต์ ท.โกมลบุตร ที่รวมพิมพ์เป็นเล่มแล้ว และที่ยังไม่ได้รวมพิมพ์แต่ยังพอค้นหาต้นฉบับพบ ทั้งงานประเภทนวนิยายและเรื่องสั้น สารคดี และงานแปล ตามหลักเกณฑ์หรือแนวทางในตำราวรรณกรรมวิจารณ์และการคัดเลือกหนังสือดีสำหรับห้องสมุด

2. ค้นคว้าและรวบรวมเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ สันต์ ท.โกมลบุตร และงานของเขาจากบทความ สารคดี ที่ลงพิมพ์ในหนังสือ นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ และ

แผ่นพิมพ์ต่าง ๆ เอกสารดังกล่าวส่วนใหญ่ได้จากห้องสมุดส่วนตัวของ สันต์ ท.โกมลบุตร ห้องสมุดส่วนตัวของศาสตราจารย์ เจือ สตะเวทิน หอสมุดกลางจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ห้องสมุดวิทยาลัยบพิตรพิมุข และจากการรวบรวมของผู้วิจัยเป็นส่วนตัว

3. ศึกษาแนวทางการวิเคราะห์และวิจัยวรรณกรรมจากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ทั้งตำราภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แล้วนำหลักเกณฑ์มาวิเคราะห์งานของ สันต์ ท.โกมล-บุตร

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ นำรายชื่อสิ่งพิมพ์ทั้งหมดเรียงตามแบบแผนการลงบรรณานุกรมเขียนลงในบัตรขนาด 5 x 8 ต่อจากนั้นเขียนบรรณนิทัศน์ของบทประพันธ์ทั้งประเภทนวนิยายและเรื่องสั้น สารคดี และงานแปล ลงในบัตรขนาด 5 x 8 พร้อมทั้งอ่านและเก็บรวบรวมสาระของบทประพันธ์ ในด้านที่จะนำมาวิเคราะห์ผลงานทั้งสามประเภทนั้น

5. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ดังนี้

5.1 สัมภาษณ์ สันต์ ท.โกมลบุตร เกี่ยวกับประวัติส่วนตัวโดยเฉพาะที่สัมพันธ์กับงานเขียนของเขา ให้ได้รายละเอียดมากที่สุดเท่าที่จะเปิดเผยได้

5.2 สัมภาษณ์ ผู้เคยร่วมงาน และผู้สนใจงานของ สันต์ ท.โกมลบุตร เพื่อขอทราบความคิดเห็นที่ท่านเหล่านั้นมีต่อผู้ประพันธ์และผลงานของเขา

6. เรียบเรียงชีวประวัติของ สันต์ ท.โกมลบุตร และวิเคราะห์ผลงานทั้ง 3 ประเภทของเขาตามขอบเขตของการวิจัยที่ระบุไว้แล้วใน ข้อ 3 เขียนอธิบายเป็นความเรียง

<u>ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย</u>

1. ได้เรียนรู้ชีวประวัติ ทัศนคติ และภูมิหลังของนักประพันธ์ ในส่วนที่สัมพันธ์กับงานเขียนของเขา ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจงานเขียนแต่ละชิ้นของเขาได้ชัดเจนถูกต้องยิ่งขึ้น

2. ได้เรียนรู้พัฒนาการด้านความคิดและอุดมคติของผู้ประพันธ์จากการศึกษางานวรรณกรรมที่เขาสร้างขึ้น

3. ได้เห็นคุณค่าของงานวรรณกรรม โดยเฉพาะนวนิยายและเรื่องสั้น ในฐานะที่เป็นแหล่งค้นคว้าอีกแห่งหนึ่ง เพื่อประกอบการศึกษาด้านศิลปการประพันธ์ และลักษณะบางประการของสังคมไทยในช่วงระยะเวลาที่วรรณกรรมเรื่องนั้นกล่าวถึง ตลอดจนได้เรียนรู้วิธีการแปลจากการศึกษาวรรณกรรมประเภทงานแปลด้วย

4. เสนอแนะแนวทางในการวิเคราะห์งานวรรณกรรมด้วยวิธีใหม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษางานวรรณกรรมของนักประพันธ์อื่น ๆ อีกต่อไป

5. ผลงานวิจัยเรื่องนี้ จะเป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงสำหรับบรรณารักษ์ และผู้สนใจงานวรรณกรรมไทยร่วมสมัย